

gælder om at begrænse Arbejdstiden og forhøje Fortjenesten, det Ideal maa man i hvert Fald skyde til Side, naar man vil være ude paa Landet og prøve, om man kan arbejde sig frem der.

Vi har jo i disse Dage haft liggende paa vort Bord Forslag, som gaar i stik modsat Retning. Jeg skal saaledes nævne Lovforslaget om Virksomheden i Bagerier. Det er ikke alene Svendenes og Drengenes Arbejdstid, der skal begrænses, men man siger ogsaa, at den lille Mester ikke maa røre sig i sin Bedrift ud over den 8 Timers-Arbejdsdag. Naar man i Sammenhæng med disse Lovforslag om Landbrugsforhold udtaler, at vi vil standse Strømmen fra Land til By, skal man huske paa, at en Ting, der har virket meget til, at Strømmen gik fra Land til By, er, at Arbejderne i Byen havde overordentlig meget kortere Arbejdstid, og at de stod i Organisationer, som vilde arbejde sig frem til endnu kortere Arbejdstid og højere Løn. Det har draget mange og vil drage mange i Fremtiden, thi saadanne Kaar kan man i hvert Fald ikke byde ude paa Landet, deri har det ærede Medlem fra Lejre Ret. Man kan ikke sige: Det er et saadant Slaraffenland, I gaar ind i, naar I faar et Husmandsbrug. Jeg vil i denne Forbindelse ogsaa nævne Lovforslaget om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælper, som særlig er møntet paa det umyndige Tyende. De Husmandsbrug, man her faar, vil blive Hjem, der faar Brug for en Dreng og en Pige, thi der bliver ikke Raad til at holde voksne Folk eller unge Mennesker over 17 Aar. Man sætter Arbejde ind paa, at de maa ikke arbejde mere end højst 8 Timer, og paa det bestemte Klokkeslæt skal de være fri, men dette vil blive en stor Gene for de paa-gældende Landbrugere, thi de behøver baade en Dreng til at vogte Kreaturerne og hjælpe med i Arbejdet og en Pige til at hjælpe inde i Huset, for at Manden og Hustruen kan arbejde saa godt, som det er dem muligt, for at bjærge den Sum, der er fornøden til Forrentning o. s. v.

Naar Taleren er om, at den Reform, vi staar overfor, skal hjælpe til at standse Strømmen, om muligt vende Strømmen ude fra ind til Byerne, maa vi derfor tage Hensyn til, at den Dagløn, man med 8

Timers-Arbejdsdag kan tænke sig i Fremtiden i Industri og Haandværk, vil være langt, langt større end den Fortjeneste, man kan have ude paa Landet. Alt dette kan det ikke nytte at se bort fra, thi det bliver det faktiske Forhold. Derfor tror jeg ikke saa meget paa, at vi kan afhjælpe Arbejdsløsheden i Byerne eller vende Strømmen derfra, men jeg tror, at der ude paa Landet er adskillige, som gerne vil prøve at tage et Tag, og dem skal man søge at hjælpe dertil, for at de unge Kræfter kan blive taget i Brug, og jeg nærer den Overbevisning, at mange vil formaa at skaffe sig et Hjem til Gavn og Glæde for sig selv og for Samfundet. Det vilde sikkert være en god Ballast for disse Love, om man kunde faa de mange til at afløse de faa paa de store Godser.

Man har sagt, at hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp. Det er rigtigt, men det er min Opfattelse, at man ikke vil faa en hurtig Hjælp gennem disse Love. Jeg vilde ønske, at jeg tager fejl, men jeg tror ikke, at Gennemførelsen af Loven om Len og Stamhuse, hvorefter Besidderne ved frie Kontrakter skal afstaa en Del af deres Jord, vil medføre, at Hjælpen ydes i en Haandevending; det er Frivillighedens Vej, man forsøger sig ad. Jeg ser nok, at man lægger Straffebestemmelser paa, dersom de paagældende Besiddere ikke hurtigst muligt faar en Ordning gennemført, jeg ser endogsaa, at man paalægger Skattestraf, dersom de slet ikke vil; men jeg tror nu ikke, at Besidderne af Len og Stamhuse, saa snart Loven er vedtaget, vil begynde en Forhandling, derimod er jeg enig med den ærede sidste Taler i, at det vilde være klogt af dem at gøre det. Kravet vil sikkert vokse, og man vil ikke slippe det, før det paa en eller anden Maade er imødekommet.

Ligesom den ærede sidste Taler tror jeg, at der er mange, der knytter alt for store Forventninger til Lovforslaget om Præstegaardsjorder, og at de, der tror, at der heri ligger et stort Bidrag til Løsningen af det store Jordspørgsmaal, gør sig skyldige i en Misforstaaelse; men der kan dog blive til adskillige Huse, og derfor er det et Forsøg værd. Jeg tror imidlertid ikke, det bliver hastig Hjælp; man har